

לקט ידיעות – יולי 2022

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכז התכנית ועורך הלקט: עו"ד אורי בארי

צוות המחקר: יהל גרליץ, יעל יוסילביץ', שרון כץ, שירלי שלזינגר וסתיו שם-טוב

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בג"ץ 1765/22 משרד תומר ורשה – עורכי דין נ' שרת הפנים

ב-3 ביולי דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד המתווה שקבעה שרת הפנים בעניין כניסתם של אזרחי אוקראינה לישראל לנוכח המלחמה בין רוסיה לאוקראינה, במסגרתו נקבעו מכסות והגבלות שונות.

בג"ץ 4088/22 יוסף אלרפאעי נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ב-7 ביולי דחה בג"ץ, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד צו הריסה שהוצא לבית אחד המפגעים שביצע את הפיגוע באלעד בחודש מאי 2022, שבו נרצחו שלושה בני אדם. השופטים אלרון וכנפי-שטייניץ, בדעת רוב, קבעו כי אין עילה להתערבות בהחלטה. השופט כבוב, בדעת מיעוט, גרס כי לאור העובדה שמדובר בבית שאינו קניינו של המפגע, ובהעדר מעורבות של הוריו, הריסת הבית כולו אינה מידתית.

בג"ץ 1946/17 עו"ד סמיר זידאן נ' ממשלת ישראל

ב-12 ביולי [מחק](#) בג"ץ עתירות שהוגשו כנגד קיום המאגר הביומטרי במסגרתן נטען כי הפגיעה בפרטיות שתיגרם אם מידע ידלוף או ייגנב מהמאגר הביומטרי עלולה להיות עצומה ועולה על התועלת מקיום המאגר.

בג"ץ 4359/22 צבחי אבו שקיר נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

ב-17 ביולי [דחה](#) בג"ץ, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד צו הריסה שהוצא למרבית הדירות במבנה שבו מתגורר אחד המפגעים שביצע את הפיגוע באלעד בחודש מאי 2022, שבו נרצחו שלושה בני אדם. **השופטים שטיין וכשר**, בדעת רוב, קבעו כי אין עילה להתערב בהחלטה. **השופטת ברון**, בדעת מיעוט, גרסה כי יש להחריג מהצו את הדירה שבה מתגוררים סבו וסבתו של המפגע, על אף שהוא מתגורר עימם, שכן הם לא עודדו או היו מודעים למעשיו.

בג"ץ 377/21 פלונית נ' נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות

ב-26 ביולי [דחה](#) בג"ץ עתירות שהוגשו כנגד החלטתו של נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, במסגרתה דחה טענות להשפעות פוליטיות פסולות באופן טיפול פרקליטות המדינה ומח"ש בטענה כי יעקוב אבו אלקיעאן ז"ל ביצע פיגוע אגב האירוע שבו מצא את מותו בכפר אום אל חיראן.

ע"מ 8277/17 עלאא זיוד נ' שר הפנים

ב-21 ביולי [קיבל](#) בית המשפט העליון, בהרכב מורחב וברוב דעות, עתירות שהוגשו כנגד החלטות בתי משפט מחוזיים בעניין שלילת אזרחות לשני מפגעים בשל הפרת אמונים למדינת ישראל. **השופטים חיות, הנדל, עמית, סולברג, ברק-ארז וברון**, בדעת רוב, קבעו כי ההסדר הקבוע בחוק האזרחות חוקתי, בלבד שהמעמד החלופי שניתן למי שיוותר חסר כל אזרחות יהיה מעמד קבוע. **השופט פוגלמן**, בדעת יחיד, גרס כי בהיעדר הסדרה של רישיון ישיבה ייעודי שניתן למי שנותר חסר כל אזרחות, ההסדר החקיקתי הקיים אינו מידתי. במישור הפרטני הוחלט להורות על דחיית הבקשות לביטול אזרחות בשל פגמים מהותיים שנפלו בהגשתן.

ע"א 993/19 פלוני נ' מדינת ישראל - משרד הביטחון

ב-5 ביולי [דחה](#) בית המשפט העליון ערעור שהוגש על ידי תושב רצועת עזה כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שדחה תביעת נזיקין שהגיש כנגד המדינה, במסגרתה נטען כי נפגע מירי כוחות צה"ל בשנת 2014, כאשר שהה במרחק של כ-500 מטרים מגדר ההפרדה. לניתוח וביקורת על פסק הדין ראו: **יובל שני ועמיחי כהן**, 26 ביולי, [Lawfare](#).

ע"א 6655/21 פלוני נ' מדינת ישראל

ב-12 ביולי [דחה](#) בית המשפט העליון ערעור שהוגש כנגד החלטת בית המשפט המחוזי, שדחה תביעת נזיקין שהוגשה על ידי משפחת הנערה הפלסטינית שנהרגה מירי כוח צה"ל בפיקודו של סרן ר' בגזרת רפיח בשנת 2004, לאחר שחצתה אזור ביטחוני מיוחד והתגלתה בשער המוצב, בנימוק כי מדובר ב"פעולה מלחמתית" מובהקת.

רע"א 8694/20 מאזן דוויק נ' מרדכי זרביב

ב-21 ביולי [קיבל](#) בית המשפט העליון, באופן חלקי וברוב דעות, בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידי משפחה פלסטינית המתגוררת בשכונת סילוואן בירושלים כנגד תביעת פינוי שהוגשה נגדה. **השופטים עמית וברק-ארז**, בדעת רוב, קבעו כי יש להחזיר את הדיון לבית משפט השלום לצורך דיון בשאלת ההתיישנות ורישום המקרקעין. **השופט מינץ**, בדעת מיעוט, גרס כי יש לדחות את הערעור.

דנ"א 6364/20 שר הביטחון נ' עבד אלפתאח סאלחה

ב-27 ביולי [קיבל](#) בית המשפט העליון, בהרכב מורחב וברוב דעות, בקשה לדיון נוסף שהגישה המדינה כנגד פסק דינו של בית המשפט העליון מחודש אוגוסט 2020, וקבע כי אין לפנות את היישוב מצפה כרמים. **השופטים הנדל, עמית, סולברג וברק-ארז**, בדעת רוב, קבעו כי סעיף 5 לצו בדבר רכוש ממשלתי אשר מהווה מעין "תקנת שוק", ומאפשר להכיר בעסקאות שנעשו עם הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש, ככל שהן נעשו בתום לב בנכס שהממונה חשב בשעת העסקה לרכוש ממשלתי, אף אם בדיעבד התברר כי טעה, חל ביחס לגבולות היישוב הקיים, וכי יש ליתן פיצוי לבעלים הרשומים או למי שיוכיחו בעלותם. **השופטים חיות, פוגלמן וברון**, בדעת מיעוט, גרסו כי יש לדחות את הבקשה.

עדכונים נוספים

ב-27 ביולי [פרסם](#) מבקר המדינה, מתניהו אנגלמן, דוח מיוחד בדבר אכיפת החוק בערים מעורבות במהלך מבצע "שומר החומות", במסגרתו מצא כי ההתפרעויות האלימות במהלך המבצע חשפו ליקויים משמעותיים בפעילות המשטרה.

27 ביולי, [הודעת המבקר](#). לניתוח הדוח והצגת המלצות למדיניות ראו: **מאיר אלרון**, 9 באוגוסט, [INSS](#).

ב-31 ביולי [חתמו](#) ישראל ומרוקו על הצהרה משותפת לשיתוף פעולה שיפוטי בין המדינות.

ידיעות בינלאומיות הקשורות בישראל

ב-4 ביולי [פרסמה](#) מחלקת המדינה של ארצות הברית את מסקנות הבדיקה שערכה בנוגע למקור הקליע שהרג את העיתונאית הפלסטינית-אמריקאית שירין אבו-עאקלה בחודש מאי בג'נין, במסגרתה נקבע כי לא ניתן להגיע למסקנה סופית לגבי מקור הקליע, וכי הירי ככל הנראה בוצע מנקודה בה היו כוחות צה"ל, אולם אין סיבה להניח שהפגיעה הייתה מכוונת.

4 ביולי, [Washington Post](#).

ב-14 ביולי [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי ביחס ליישום החלטה 1701 (2006).

ב-27 ביולי [קיבל](#) בית משפט פדרלי בארצות הברית תביעת נזיקין שהוגשה כנגד איראן וסוריה, על ידי משפחות של שלושה אזרחים אמריקאים שנרצחו בפיגוע טרור בישראל שבוצעו על ידי החמאס. נקבע כי המדינות נושאות באחריות נזיקית לפיגועי טרור, לאור מתן תמיכה כלכלית, אספקת נשק ואימונים. בהמשך לכך, ב-4 באוגוסט [הועמד](#) סכום הפיצויים הכולל על סך של כ-515 מיליון דולר.

ידיעות בינלאומיות

פלישת רוסיה לאוקראינה

ב-11 ביולי [חתם](#) הנשיא פוטין על צו המאפשר לכלל אזרחי אוקראינה לקבל אזרחות רוסית בהליך מזורז.

ב-29 ביולי [ביטל](#) בית משפט לערעורים באוקראינה את עונש מאסר העולם שנגזר על ואדים שישימריין, חייל בצבא רוסיה שהורשע בביצוע פשעי מלחמה אגב הריגת אזרח לא חמוש בן 65 שרכב על אופניו בעיר סומי באוקראינה, וגזר עליו 15 שנות מאסר.

בחודש יולי הגישו [לטביה](#), [ליטא](#) ו**ניו זילנד** בקשות להצטרף להליך התלונה שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה בבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בשל עיוות המושג רצח עם והטחת האשמות שווא. בהמשך לכך, ב-5 באוגוסט הגישה [בריטניה](#) בקשה דומה. לניתוח ודיון בבקשות ההצטרפות ראו: [ג'ולייט מקינטייר](#), 16 באוגוסט, [EJIL:Talk!](#).

דיני מלחמה

ב-23 ביוני [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח השנתי בדבר ילדים בזמן עימות מזוין לשנת 2021.

משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה

ב-14 ביולי [הרשיע](#) בית משפט בשוודיה את חמיד נורי, בכיר לשעבר במערכת המשפט האיראנית, בביצוע פשעי מלחמה בשל חלקו בהוצאות להורג המוניות ועינויים של אסירים פוליטיים בשנת 1988 באיראן, וגזר עליו מאסר עולם. 14 ביולי, [Reuters](#).

ב-29 ביולי [הרשיע](#) בית משפט פדרלי בארצות הברית את מוחמד ח'ליפה בסיוע לארגון דאעש, בשל חלקו במערכת התעמולה של הארגון וכן בהשתתפות בהוצאות להורג, וגזר עליו מאסר עולם. 29 ביולי, [Washington Post](#).

ב-15 ביולי [פרסם](#) ממשל ביידן את האסטרטגיה האמריקאית הראשונה למניעה ותגובה למעשים נפשעים (Atrocities).

15 ביולי, [הודעת מחלקת המדינה האמריקאית](#).

זכויות אדם

ב-6 ביולי [קבע](#) בית המשפט העליון של בריטניה כי העסקה בתנאים המהווים עבדות מודרנית עולה כדי "פעילות מסחרית" מחוץ לתפקיד רשמי, המהווה חריג לעקרון החסינות הדיפלומטית. זאת, אגב דיון בתביעה של מהגרת ממוצא פיליפיני אשר הובאה ועבדה בתנאי עבדות מודרנית בביתו של דיפלומט סעודי בבריטניה.

6 ביולי, [הודעת בית המשפט](#); 6 ביולי, [Guardian](#). לניתוח ההחלטה ראו: [כריס סטיבן](#), 11 ביולי, [EJIL: Talk!](#).

ב-11 ביולי [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי טורקיה הפרה את האמנה, כאשר לא קיימה את החלטת בית הדין מחודש דצמבר 2019 שהורתה על שחרורו של הפילנטרופ הטורקי אוסמן קוואלה (קוואלה הורשע בחודש אפריל 2022 בניסיון להדיח את המשטר באמצעות מימון הפגנות ונגזר עליו מאסר עולם ללא אפשרות חנינה).

11 ביולי, [Reuters](#).

ב-14 ביולי [פרסמה](#) מטא (לשעבר פייסבוק) את דוח זכויות האדם הראשון שלה ביחס לתקופה שבין חודש ינואר 2020 עד דצמבר 2021.

15 ביולי, [Reuters](#).

ב-2 ביוני [פרסם](#) משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם (OHCHR) את הדוח השנתי לשנת 2021.

סייבר, טכנולוגיה ופרטיות

בחודש אפריל [פרסמה](#) קנדה עמדה רשמית בנוגע להחלת המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר.

לניתוח עמדת קנדה ראו: [מייק שמיט](#), 14 ביולי, [EJIL: Talk!](#).

מדיניות ביטחונית וצעדים ביטחוניים

ב-12 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2642 (2022) במסגרתה האריכה בחצי שנה העברה של סיוע הומניטרי לסוריה דרך מעבר באב אלהוא בגבול עם טורקיה.

ב-15 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2645 (2022) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של המשרד המשולב של האו"ם בהאיטי (BINUH).

ב-28 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2647 (2022) במסגרתה האריכה בשלושה חודשים את המנדט של כוח התמיכה של האו"ם בלוב (UNSMIL).

ב-28 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2646 (2022) במסגרתה האריכה עד ינואר 2023 את המנדט של כוח שמירת השלום של האו"ם בקפריסין (UNFICYP).

ב-20 במאי [הגישה](#) מועצת הביטחון של האו"ם לעצרת הכללית את הדוח השנתי שלה, המסכם את פעילות המועצה והגופים הכפופים לה בשנת 2021.

סנקציות

ב-29 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2648 (2022) במסגרתה האריכה בשנה את אמברגו הנשק שהוטל על הרפובליקה המרכז אפריקאית, עם הקלה מסוימת בחלק מההגבלות, וכן האריכה את המנדט של פאנל המומחים שמסייע בפיקוח על הסנקציות.

ב-13 ביולי [אימצה](#) מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 2644 (2022) אשר האריכה עד אוקטובר 2023 את הצעדים שהוטלו נגד ייצוא לא חוקי של מוצרי נפט מלוב, וכן את המנדט של פאנל המומחים שמסייע בפיקוח על הצעדים.

ענייני הגירה

ב-7 ביולי [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי יוון הפרה את האמנה, כאשר כשלה מלחקור באופן ראוי את אירוע טביעת ספינת המהגרים מול חופיה בשנת 2014, אשר נטען כי קרה בשל התנהלות משמר החופים היווני.

שינויי אקלים

ב-8 ביולי [קבע](#) בית משפט לערעורים בבריטניה כי לבית משפט בבריטניה יש סמכות שיפוט לדון בתביעת ענק נזיקית שהוגשה כנגד ענקית הכרייה BHP, בשל חלקה בקריסה של סכר פונדאו בברזיל בחודש נובמבר 2015, אשר הובילה למותם של 19 בני אדם, עקירת אלפי בני אדם מבתיהם, ונחשבת לאסון הסביבתי הגדול בתולדות ברזיל.

8 ביולי, [Guardian](#).

ב-28 ביולי [אימצה](#) העצרת הכללית של האו"ם החלטה לא מחייבת במסגרתה קבעה כי גישה לסביבה בריאה ובת קיימא היא חלק מזכויות האדם האוניברסליות.

התפתחויות מדיניות

ב-29 ביולי [קבע](#) בית המשפט העליון של אנגליה וויילס כי אין בסמכות המועצה שמינה נשיא ונצואלה מדורו לבנק המרכזי, להורות על מכירת זהב בסך של מיליארד דולר אשר מאוחסן בבנק אנגליה (BoE). זאת, אגב דיון בשאלת הייצוג של הבנק, כאשר הן הנשיא מדורו והן חואן גואידו (אשר בריטניה הכירה בו כנשיא הזמני מאז פברואר 2019) מינו מועצות מקבילות לבנק אשר טענו כי הן מייצגות אותו.

29 ביולי, [Reuters](#).

ב-22 ביולי [קבע](#) בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) כי יש לו סמכות שיפוט לדון בתלונה שהגישה גמביה כנגד מיאנמר בחודש נובמבר 2019, במסגרתה נטען כי מיאנמר מבצעת רצח עם (גינוסייד) בבני הרוהינגיה.

22 ביולי, [תקציר ההחלטה](#); 22 ביולי, [הודעת בית הדין](#); 22 ביולי, [Reuters](#). לניתוחים של ההחלטה ראו: [פריה פילאי](#), 22 ביולי, [Opinio Juris](#); [טון חין](#), 22 ביולי, [Just Security](#).

משפט בינלאומי כללי

ב-29 באפריל [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם לעצרת הכללית דוח עיתי המאגד החלטות של בתי דין, טריבונלים וגופים בינלאומיים אחרים, המפנות לטיוטת הכללים של הוועדה למשפט בינלאומי בדבר אחריות מדינות (Draft Rules on the Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts), לתקופה שבין חודש פברואר 2019 לינואר 2022.

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- orib@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות